

Årsrapport 2020

Mässfastigheter i Stockholm AB

Rapport från
stadsrevisionen
Nr 18, 2021
Dnr: RVK 2021/50

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens webbplats, start.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Styrelsen för Mässfastigheter i
Stockholm AB

Årsrapport 2020

Lekmannarevisorn har avslutat revisionen av Mässfastigheter i Stockholm ABs verksamhet under 2020.

Härmed överlämnas bifogad årsrapport till Mässfastigheter i Stockholm ABs styrelse för yttrande senast den 30 juni 2021.

Elias Granqvist
Lekmannarevisor

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Pandemin har haft stor påverkan på Mässfastigheter i Stockholm ABs verksamhet och ekonomi. Utifrån de förutsättningar bolaget haft kan revisionskontoret konstatera att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Fullmäktige har inte fastställt något resultatkrav för bolaget. När det gäller ekonomin kan revisionskontoret vidare konstatera att bolaget uppvisar ett underskott som avviker från bolagets budget. Bolagets underskott uppgår till 201 mnkr. Underskottet beror i huvudsak på att intäkterna har minskat med 312 mnkr beroende på inställda evenemang under nio månader av året. Bolaget har vidtagit åtgärder vilka har minskat de negativa konsekvenser som pandemin haft på bolagets intäkter och resultat.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte är helt tillräcklig. Bolaget har inte något system för kontroll och saknar dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys. Under året har bolaget inte bedrivit ett aktivt förebyggande internkontrollarbete.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Tidigare granskningar av bolagets verksamhet har inte utmynnat i några rekommendationer.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	4
3. Intern kontroll	5
3.1 Bolagets arbete med intern kontroll	6
4. Uppföljning av tidigare års granskning	6

Bilagor

Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	7
Bilaga 2 – Bedömningskriterier	8

1. Årets granskning

Årligen prövar lekmannarevisorn om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, andra tillämpliga lagar, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av bolagets verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

Den pågående pandemin har påverkat verksamhet och ekonomi. Revisionen har anpassats utifrån de förutsättningar som gällt under året.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. En uppföljning av hur bolaget har beaktat rekommendationer i tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 1.

Lekmannarevisor för bolaget är Elias Granqvist och suppleant är Bosse Ringholm. I granskningen har lekmannarevisorn biträtt av revisionskontoret. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Örjan Palmqvist vid revisionskontoret. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt ABL 9 kap. under ledning av auktoriserad revisor Johan Telander vid Deloitte AB.

Lekmannarevisorn granskar om bolagen sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolagens interna kontroll granskas både av lekmannarevisorn och av den auktoriserade revisorn. Räkenskaperna granskas av den auktoriserade revisorn. Under granskningsåret har planering, information och samverkan skett mellan lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn.

Årsrapporten har faktakontrollerats av bolaget.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas granskning om bolagets resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål och ägardirektiv samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för bolaget.

Pandemin har haft stor påverkan på Mässfastigheter i Stockholm ABs verksamhet och ekonomi. Utifrån de förutsättningar bolaget haft kan revisionskontoret konstatera att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. När det gäller ekonomin kan revisionskontoret vidare konstatera att bolaget uppvisar ett underskott som avviker från bolagets budget, men åtgärder har vidtagits vilka har minskat de negativa konsekvenser som pandemin haft på bolagets intäkter och resultat.

Bedömningen grundar sig på iakttagelser som redovisas i avsnitt 2.1.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Revisionskontoret konstaterar att bolagets har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt utifrån de förutsättningar som varit under pandemin.

Bolaget har arbetat utifrån ägardirektiven och bolagsordningen. Bolaget har till och med 2020 haft Handelskammaren som delägare, varför bolaget inte varit anslutet till stadens ledningssystem ILS. Bolaget har ett internt målstyrningsprogram där det finns viss spårbarhet till indikatorer. Beroende på pandemin har målstyrningsprogrammet inte använts under året då ingen verksamhet har bedrivits. I målstyrningsprogrammet finns mål framtagna för verksamheten i form av finansiella mål. För kunderna finns mål som rör kundnöjdhet mm.

Bolagets VD har regelbunden kontakt med styrelsens arbetsutskott och med Stockholms Stadshus AB. Vid dessa möten diskuteras åtgärder för att få en budget i balans, brister i verksamheten mm. Ekonomichefen gör månadsvisa avstämningar av ekonomin. Detta görs fyra ggr/år.

Uppföljning av ägardirektiven ingår i bolagets rapportering.

Revisionskontoret har översiktligt följt upp hur bolaget arbetar med fullmäktiges ägardirektiv. Bolaget har arbetat med direktiven under

året, men på grund av pandemin har vissa aktiviteter inte kunnat genomföras.

Verka för att bolagets verksamheter är socialt och miljömässigt hållbara, i vilket ingår att motverka arrangemang från företag som inte följer de internationella konventioner och avtal som Sverige har undertecknat, avseende mänskliga rättigheter, miljö/klimat, arbetsrätt, anti-korruption och inhumana vapen

Bolaget är certifierat enligt ISO 2012-1, ledningssystem för hållbarhet vid evenemang, och bolaget har dialog med arrangörer om efterlevnad av internationella konventioner mm.

Strategiskt bidra till att utveckla Stockholm som turist- och besöksdestination i samarbete med Stockholm Business Region

Bolaget har löpande dialog med framförallt Visit Stockholm, dotterbolag till Stockholm Business Region, men som följd av pandemin har inte något strukturerat strategiskt arbete kunnat prioriteras under det gångna året. Under 2021 kommer dock ett gemensamt strategiskt arbete att påbörjas vilket beräknas fortlöpa under året. Bolaget medverkar även i projekt som Visit Stockholm driver gällande omstart för besöksnäringen mm.

Marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesplats

Bolaget samverkar med Visit Stockholm i bearbetningen av internationella kongresser och företagsmöten. Bolaget medverkar även i diverse branschorganisationer, vid event för besöksnäring/kongresser mm. Under 2020 har mycket av dessa aktiviteter varit vilande på grund av pandemin.

Fortsätta arbetet med en strategisk plan för verksamheten så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster

En lansering av strategiplanen skulle ha genomförts under våren 2020, men blev nedprioriterad på grund av pandemin. Tidigare strategier kommer att utvärderas och vid behov utvecklas under våren 2021 för att på rätt sätt hantera utmaningarna pandemin ställer på verksamheten.

Effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet

Bolaget har i stort sett halverat antalet medarbetare under 2020 som en följd av pandemin. Detta har inneburit en tidigareläggning av planerade neddragningar och även skalan på neddragningar har ökat väsentligt. Detta tvingar fram förändrade arbetssätt och ett flertal effektiviseringsprojekt har genomförts eller pågår för att minska behovet av återanställningar.

2.2 Ekonomiskt resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto samt investeringsutfall.

Bolaget redovisar följande utfall och avvikelser för år 2020:

(mnkr)	Budget 2020	Bokslut 2020			Utfall 2019
		Utfall	Avvikelse		
Intäkter	628	316	-312	-50%	511
Kostnader	-639	-513	126	20%	-546
varav av- och nedskrivningar	-65	-59	6	9%	-66
Finansnetto	-7	-4	3	43%	-4
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-18	-201	-183	-1017%	-39
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt samt exklusive jämförelsestörande poster	-18	-177	-159	-883%	-39

Fullmäktige har inte fastställt något resultatkrav för bolaget. Bolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till -201 mnkr, vilket är 183 mnkr lägre än bolagets budget. Avvikelsen mellan budget och utfall motsvarar ca 58 % av omsättningen. Avvikelsen beror i huvudsak på minskade intäkter med anledning av pandemin då bolaget inte har kunnat bedriva någon verksamhet under april till december. Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Bolagets resultat exklusive jämförelsestörande poster uppgår till -177 mnkr, vilket är 159 mnkr lägre än bolagets budget. Avvikelsen mellan budget och utfall motsvarar ca 50 procent av omsättningen. Den jämförelsestörande posten beror på att bolaget har kostnadsfört en utredning om mötesplatser på 25 mnkr. Syftet med mötesplatsutredningen var att utreda förutsättningarna för en flytt och utveckling av ny mötesplats i Kista alternativt en utveckling av mötesplatsen i Älvsjö.

Verksamhetens intäkter uppgår till 316 mnkr, vilket är 312 mnkr (50 procent) lägre än budget. Avvikelsen beror på inställda evenemang. Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster uppgår till 450 mnkr, vilket är 117 mnkr (21 procent) lägre än budget. Att kostnaderna uppvisar ett överskott beroende i huvudsak på att bolagets personalkostnader understiger

budgeten med 49 mnkr beroende på att bolaget har minskat personalstyrkan under året för att anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna. Även övriga driftkostnader som materialinköp och köpta underleverantörstjänster för försäljning av tilläggstjänster till utställare och externa kunder uppvisar ett överskott på 53 mnkr.

Jämförelsen mellan 2020 och 2019 speglar i huvudsak effekten av pandemin. Jämfört med 2019 har verksamhetens intäkter minskat med 195 mnkr (38 procent), vilket hänförs till i huvudsak inställda evenemang. Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster har minskat med 26 mnkr (5 procent), vilket beror i huvudsak på lägre personalkostnader.

2.2.1 Investeringar

(mnkr)	Budget 2020	Bokslut 2020		Budget- avvikelse 2019
		Utfall	Avvikelse	
Investering	67	12	55	-20

Bolagets utfall för investeringsverksamheten avviker sammantaget med 55 mnkr i förhållande till budget. Orsaken till avvikelsen är att bolaget under rådande pandemi endast genomfört investeringar som krävts av myndighetskrav eller säkerhetsskäl. De investeringar som skjutits på framtiden är bland annat uppgradering av konferensanläggningen, ventilation i restaurangkök och ny belysning i B-hallen.

Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av bolagets interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte är helt tillräcklig, då bolaget inte har bedrivit något aktivt systematiskt internkontrollarbete under året.

Bedömningen grundar sig på iakttagelser som redovisas i avsnitt 3.1.

3.1 Bolagets arbete med intern kontroll

Bolaget har en organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel. Däremot saknar bolaget en struktur och system för sitt internkontrollarbete. Det finns inget system för intern kontroll. Det finns heller ingen övergripande riskanalys som även täcker in verksamheten. Under året har bolaget inte bedrivit ett aktivt förebyggande internkontrollarbete. Emellertid har bolaget rutiner och riktlinjer inom väsentliga områden som exempelvis mutor, bisysslor, representation, rutin för att hantera inköp mm. Dessa riktlinjer finns tillgängliga på bolagets intranät. Bolaget har även en intern visselblåsarfunktion.

Revisionskontoret rekommenderar bolaget att

- bygga upp en struktur för internkontrollarbetet med en övergripande väsentlighet- och riskanalys.

4. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare granskningar av bolagets verksamhet har inte utmynnat i några rekommendationer. Lämnade rekommendationer efter årets granskningar redovisas i bilaga 1.

Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

Årlig och fördjupad granskning

Års- rapport	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
ÅR 2020	Att bolaget bygger upp en struktur för internkontrollarbetet med en övergripande väsentlighet- och riskanalys.				Följs upp 2021

Bilaga 2 – Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Bedömning:

Tillfredsställande

Bedömningskriterier är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning:

Tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.